

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2011 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Kulesza

Protokolant: asystent sędziego Aleksandra Kaczmarczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2011 r., w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w P.

przeciwko (...) w P.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

I. Uznaje za niedozwolone i zakazuje wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści:

„ Bank nie odpowiada za skutki wadliwego działania lub niezgodnego z prawem wykorzystania łącz telekomunikacyjnych znajdujących się poza dyspozycją Banku i szkody przez nie wywołane.”

II. Obciąża pozwanego - (...) w P., kwotą 600 zł. (sześćset złotych) tytułem wpisu stałego od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony i nakazuje pobranie tej kwoty od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Kasy Sądu Okręgowego w Warszawie;

III. Zasądza od Pozwanego (...) w P., na rzecz (...) w P. kwotę 360 zł. (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

IV. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt (...) w P..

/-/ SSO Hanna Kulesza

XVII AmC 2134/10

UZASADNIENIE

Powód – (...) z siedzibą w P. pozwem z dnia 30 lipca 2010 roku, skierowanym przeciwko (...) w P., wniósł o uznanie za niedozwolone i zakazanie wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia zawartego w § 18 ust. 1 wzorca umownego o nazwie „REGULAMIN korzystania z Kanału Bankowości Elektronicznej (...)” o treści:

„Bank nie odpowiada za skutki wadliwego działania lub niezgodnego z prawem wykorzystania łącz telekomunikacyjnych znajdujących się poza dyspozycją Banku i szkody przez nie wywołane.”

Zdaniem powoda, wskazane w pozwie postanowienie stanowi niedozwoloną klauzulę umowną w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., ponieważ kształtuje prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco narusza uzasadnione interesy konsumentów.

Powód podniósł, iż zakwestionowana klauzula powinna zostać uznana za niedozwoloną, gdyż w sposób sprzeczny z prawem przewiduje wyłączenie odpowiedzialności Banku wobec konsumentów za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Zdaniem powoda na podstawie zakwestionowanej klauzuli pozwany Bank wyłączył swoją odpowiedzialność za działania firm telekomunikacyjnych z pomocą, których wykonuje swoje zobowiązania wynikające z umowy. Tymczasem to pozwany Bank odpowiada wobec klienta za sprawne funkcjonowanie systemów komputerowych będących w gestii przedsiębiorców za pośrednictwem, których wykonuje on swoje zobowiązania, natomiast w przypadku konieczności zapłaty odszkodowania na rzecz konsumenta, będzie mu przysługiwało roszczenie regresowe w stosunku do firm telekomunikacyjnych. Powód podniósł, że w przypadku powstania szkody na skutek wadliwego działania łącz telekomunikacyjnych, treść zaskarżonej klauzuli prowadzi do znacznego ograniczenia możliwości uzyskania przez konsumenta odszkodowania, ponieważ z firmami telekomunikacyjnymi czy informatycznymi nie łączy go żadna umowa. Nie będzie on zatem mógł powołać się na zasady odpowiedzialności kontraktowej lecz ewentualnie tylko na przepisy o odpowiedzialności za czyny niedozwolone, które stwarzają dla występującego z roszczeniem z tego tytułu znacznie trudniejszą sytuację dowodową w procesie.

W odpowiedzi na pozew, pełnomocnik pozwanego (...) w P., wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej powoda w niniejszej sprawie, zarzucając iż powód nie wykazał, aby działał w imieniu klientów (...) w P. oraz, że do zadań statutowych (...) należy ochrona interesów konsumentów.

W uzasadnieniu pisma, pełnomocnik pozwanego Banku podniósł, iż w dniu 29 lipca 2010 roku Zarząd (...) podjął Uchwałę nr (...) w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie, którą został uchylony między innymi sporny zapis.

Z ostrożności procesowej pozwany wskazał, że żądanie pozwu jest bezpodstawne ponieważ zakwestionowane postanowienie umowne nie stanowi niedozwolonej klauzuli umownej i nie narusza ani prawa, ani dobrych obyczajów. Zarzucił również, że w każdym przypadku umowa z konsumentem jest indywidualnie negocjowana przez pozwany Bank, wobec tego konsument ma wpływ na jej treść i ma prawo żądać zmiany niektórych jej zapisów zarówno przed zawarciem umowy a także w trakcie jej wykonywania. Ponadto pozwany podniósł, iż powód nie wykazał w pozwie na czym polega rażąca sprzeczność zakwestionowanego zapisu z dobrymi obyczajami i w jaki sposób zapis ten narusza uzasadnione interesy konsumentów.

Powód zarzucił również, że przed wytoczeniem powództwa, powód nie kontaktował się z pozwanym i nie zwracał się do niego o usunięcie niedozwolonych postanowień umownych.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W ramach prowadzonej działalności bankowej, pozwany- (...) w P. w obrocie z konsumentami posługiwał się wzorcem umowy o nazwie „REGULAMIN korzystania z Kanału Bankowości Elektronicznej (...)», który zawierał zakwestionowane postanowienie o następującej treści: „ Bank nie odpowiada za skutki wadliwego działania lub niezgodnego z prawem wykorzystania łącz telekomunikacyjnych znajdujących się poza dyspozycją Banku i szkody przez nie wywołane.”.

W dniu 29 lipca 2010 roku została podjęta przez Zarząd (...) w P. Uchwała nr (...) w sprawie wprowadzenia zmiany § 4 ust. 7, § 10 ust. 2, § 18 ust. 1 i 2 „Regulaminu korzystania z Kanału Bankowości Elektronicznej (...)”(k. 27).

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odnośnie zarzutu usunięcia kwestionowanego zapisu z treści wzorca na podstawie uchwały Zarządu Banku z dnia 29 lipca 2010 r. Sąd zważył, iż zgodnie z art. 479³⁹ k.p.c., z żądaniem uznania postanowienia wzorca umowy za niedozwolone można wystąpić również wtedy, gdy pozwany zaniechał jego stosowania, jeżeli od tego zaniechania nie minęło sześć miesięcy. Regulamin, w którym zawarto zakwestionowaną klauzulę umowną, obowiązywał do dnia 29

lipca 2010 roku natomiast pozew został wniesiony w dniu 30 lipca 2010 roku Wobec powyższego ,skoro od zaniechania stosowania przedmiotowego zapisu nie upłynęło 6 miesięcy , wniesiony przez powoda pozew podlegał rozpoznaniu przez Sąd.

Nie zasługiwał również na uwzględnienie zarzut dotyczący braku legitymacji czynnej . Na podstawie załączonego do pozwu odpisu z Rejestru Stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 8 października 2009 roku, nr (...) (k. 8-11), Sąd ustalił iż powód posiada legitymację czynną w niniejszej sprawie. Wskazuje na to zapis znajdujący się w (...), Rubryce (...)pod poz. Nr (...), stanowiący iż celem działania organizacji jest ochrona interesów konsumentów.

W ocenie Sądu powód zasadnie zakwestionował przedmiotową klauzulę zawartą w § 18 ust. 1 Regulaminu, jako sprzeczną z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszającą interesy konsumenta.

Zgodnie z treścią art. 385¹ k.c. w postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone przedmiotem oceny Sądu jest to, czy zawarte we wzorcach, kwestionowane postanowienia kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz czy skutkiem tego dochodzi do rażącego naruszenia interesów konsumentów. Nie dotyczy to postanowień regulujących główne świadczenia stron, jak cena lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Decydujące znaczenie dla oceny abuzywności tych postanowień ma okoliczność , czy zostały one uzgodnione w sposób indywidualny .

Stosownie do treści cytowanego przepisu art. 385¹ § 1 k.c. za niedozwolone postanowienie umowne (klauzulę abuzywną) uznaje się takie postanowienie, które łącznie spełnia następujące przesłanki:

1. nie zostało uzgodnione indywidualnie,
2. nie określa głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia, chyba że zostały sformułowane w sposób niejednoznaczny,
3. kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami,
4. rażąco narusza interesy konsumenta.

Odnosnie pierwszej przesłanki stwierdzić należy , iż została ona w niniejszej sprawie spełniona gdyż kwestionowane postanowienie nie jest indywidualnie uzgadniane z konsumentem . Jest ono jednym z elementów wzorca umowy o nazwie „REGULAMIN korzystania z Kanału Bankowości Elektronicznej (...)»”. Art. 385 1§ 3 zd.2 kc wprost uznaje postanowienia przejęte z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi za nie uzgodnione indywidualnie a ewentualny ciężar dowodu , że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na pozwanym. W niniejszej sprawie , mimo zarzutu pozwanego dowód taki nie został przez niego przeprowadzony .

Przedmiotowe postanowienie nie dotyczy również głównych świadczeń stron, którymi w niniejszym przypadku są - świadczenie usług bankowych oraz - zapłata wynagrodzenia za te usługi. Sporne postanowienie reguluje natomiast wyłączenie w określonych wypadkach odpowiedzialności banku za niewykonanie usług bankowości elektronicznej.

Do rozstrzygnięcia pozostała zatem kwestia, czy przedmiotowe postanowienie, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta.

Dobrym obyczajem jest określany szeroko rozumiany szacunek do drugiego człowieka, oparty o reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Do dobrych obyczajów zaliczyć należy w szczególności następujące wartości: uczciwość, szczerłość, lojalność, rzetelność i fachowość.

Jako sprzeczne z dobrymi obyczajami uznaje się takie działania, które uniemożliwiają realizację tych wartości, w tym również takie, które zmierzają do dezinformacji lub wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania

jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego, niezgodnie z zasadą równorzędności stron.

Rażące naruszenie interesów konsumenta zachodzi wówczas, gdy w sposób znaczący zostaną naruszone jego interesy ekonomiczne, ale również zostanie spowodowany jego dyskomfort, wynikający z naruszenia jego prywatności, wygody, poczucia godności osobistej, satysfakcji z zawarcia umowy o określonej treści.

Oceniając zgodnie z powyższym przedmiotowe postanowienie o treści:

Bank nie odpowiada za skutki wadliwego działania lub niezgodnego z prawem wykorzystania łącz telekomunikacyjnych znajdujących się poza dyspozycją Banku i szkody przez nie wywołane” Sąd uznał , iż stanowi ono niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ §1 kc oraz art. 385³pkt 21 kc .

Treść kwestionowanego zapisu uzależnia bowiem odpowiedzialność kontrahenta konsumenta od wykonania zobowiązań przez podmioty za pośrednictwem których kontrahent konsumenta zawiera umowę lub przy których pomocy wykonuje swoje zobowiązanie ,w omawianym przypadku są to firmy telekomunikacyjne lub informatyczne.

Należy zważyć ,że pozwany bank oferując swoim klientom świadczenie usług bankowych za pośrednictwem kanałów elektronicznych (np. Internet) zgodnie z art. 474 k.c odpowiedzialny jest jak za własne działanie lub zaniechanie za działania i zaniechania podmiotów, z których pomocą zobowiązanie wykonywa, jak również podmiotów, którym wykonanie zobowiązania powierza – w tym przypadku chodzi o podmioty dysponujące łączami telekomunikacyjnymi.

Zaskarżone postanowienie przewiduje natomiast wyłączenie odpowiedzialności Banku wobec konsumentów za skutki niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez te podmioty , co jest sprzeczne z obowiązującymi przepisami a jednocześnie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami a jednocześnie rażąco narusza jego interesy wypełniając dyspozycję art. 385³pkt 21 kc.

Mając powyższe na uwadze Sąd stwierdził, iż przedmiotowe postanowienie stanowi klauzulę niedozwoloną w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. oraz zakazał jej wykorzystywania w obrocie z konsumentami - art. 479⁴² k.p.c.

O obciążeniu pozwanej opłatą stałą od pozwu orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 oraz art. 96 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005r., Nr 167, poz. 1398)

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do w wyniku sporu na podstawie art. 98 i 99 k.p.c., zasadzając od pozwanego – (...) w P. na rzecz (...) z siedzibą w P. koszty zastępstwa procesowego.

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym zarządza zgodnie z art. 479⁴⁴ k.p.c.

/-/ SSO Hanna Kulesza